

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конт. почт. шмат. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 450 зод.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 ал., Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 зод.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ до АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Польща і „Росія“.

Керенський і російський публіцист
Філософов про „польську небезпе-
ку“ для Росії.

В англійському найвпливовішому
щоденнику „Таймс“ появилася не-
давно цілий ряд статей про те, що
урядові й радикальні польські кола
не бажають війни зі СРСР, але за-
те одні й другі сильно вірять, що
більшовицький СРСР скорше чи
пізніше розложиться, а в результаті
цього розкладу наданіпрянська У-
країна, теперішня УСРР, сфедеру-
ється з Польщею. В напрямі реалі-
зації таких сподівань, твердить
„Таймс“, польські правлячі й збли-
жені до них кола вже тепер ведуть
оживлену діяльність.

Лишаючи на боці відомі зрештою
загальні аспірації не менше відомих
польських кол про їхню „українську
політичну концепцію, хочемо нині
присвятити дещо уваги поглядам
Керенського і відомого російського
публіциста Філософова на ту справу.

Отже Керенського вразили статті
„Таймса“ незначайно болючо з двох
причин: їх досі з польських кол ні-
кто не заперечив, отже вони, на
думку Кер., відповідають дійсності
і загрожують поважно цілості „Росії“;
ведучи таку політику намірено-
го розчленування „Росії“ Польща
допомагає велику „невдячність су-
проти „російського народу“, який
свого часу (в часів урядування Ке-
ренського), маючи „в кишені угоду
союзників на анексію Польщі в
трьох займанщинах“, на анексію не
тільки не пішов, але навпаки визна-
в Польщу незалежною державою.

Керенський відчуває не тільки
жаль і велику невідчужність Польщі,
але й підкреслює в своєму органі-
„Дні“ П. коли так можна висловити-
ся, політичну обиду, бо вона під-
готовляє „розчленування“ Росії не
якщо та отверто, а „конспіративно-
го „мирно“. Вся та підготовка вва-
жає він великою „польською небез-
печкою“ для „Росії“ і пише про по-
требу боротьби з нею. Докладно він
не формує методів і засобів тієї
боротьби, і хоч пише про боротьбу,
то всеж не погорджує й таким за-
собом, як жалісливий апел на аде-
ресу Варшави та П. „амбіції“, щоб
вона залишила такі болючі для „ро-
сійського народу“ експерименти.
Отже покищо Керенський бореться
з „польською небезпечкою“ сентимен-
том і не забуває заздалегідь запев-
нити тодішніх, що

„ми (тобто Керенський і комп.) можемо
своточо заперечити польський народ, що
в будучині російський народ ніколи не
відмовиться від незалежної Польщі, як
відставив свої міжнародної політики на
західних границях. Колиб Варшава могла
хоч, коли Росія переживає свій найтяж-
чий час такжє твердо заявити про те, що
політика розчленування Росії не її полі-
тика, що відомості, подібні до статей у
„Таймсі“, не відповідають дійсним фак-
там, колиб одним словом Варшава такжє
явно простягнула руку приязни російсько-
му народові, як це робила російська де-
мократія в годинах польських важких пе-
реживань — то не прийшлося б поль-
ським офіціозам оповідає в дивне по-
дрозиння від самого напаку на існуван-
ня не лише польського, але й російського
патріотизму“.

Варшавський публіцист-емігрант
Філософов, редактор щоденника
„За Свободу“, дуже незадоволений

такою „інтервенцією“ Керенського.
Він не заперечує вправді „польської
небезпеки“, але не закриває я того
факту, що з нею не може ніяк боро-
тися російська еміграція, а вже тим
більше не може вона цього робити
такими „студентськими“ засобами,
як це робить Керенський. Одинокі
більшовики можуть з нею, якщо і во-
на існує, боротися, бо мають до
того засоби. А більшовики адоють
собі справу з тієї небезпеки дуже
докладно, найкращим доказом чо-
го є між іншим остання заява його-
молва кореспондентів Польської
Агенції Телеграфічної в Москві.

„В широких масах населення СРСР —
казав Богом. — збереглися ще спомини
про чужу інтервенцію і радянська при-
людна олінія живо реагує на спроби ство-
рення спрямованого проти СРСР бльоку
держав; рівночасно в СРСР панує пере-
конання, що ворожі спроби такого бльо-
ку без участі в ньому Польщі булиб не-
зачайно важкі а навіть засуджені на не-
вдачу“.

Щоби ті спроби стали невдачею
більшовицька дипломатія кокетує
Польщу та бажає з нею навізати
якнайліпші добросусідські звязки.
Та вернімо до міркувань Філософова.
Більшовики можуть боротися „з
польської небезпечкою“ двома засо-
бами: чорною армією і Комінтер-
ном.

„Перший з тих засобів — пише Філо-
с. — на мою скромну думку мало придатний.
Навіть коли червоної армії буде помагати,
як „завжди свого життя Керенський, то
все одне червона армія, сама собою, делан-
чи кому страшна. Другий засіб далеко
сильніший і небезпечніший. Це Комінтерн.
Ту могутню силу легковажать усі західні
держави і зокрема Польща. Коли в ми-
рному стані всі буржуазні держави так або
інакше покують цю небезпечку, то в часі
війни вона може стати непереможною“.

І тому то Філософов вважає по-
зицію Богомолова й більшовицько-
го уряду в справі „польської опас-
ності“ далеко вигіднішою ніж пози-
цію Керенського. Він радить цілій
російській еміграції дивитися на ре-
альні обставини зовсім тверезо й
живо. Цитуючи статтю С. Войце-
ховського, опубліковану в поль-
ському радикальному тижневику
„Дрога“, на тему майбутнього спі-
вжиття Польщі й СРСР, він погоджу-
ється з ним у тому, що співжиття
народів „Росії“ з Москвою є внут-
рішньою справою СРСР чи його на-
слідника і що в ці внутрішні справи
Польща мішатися не може, бо це
довело б у наслідках до повної руйни
і Польщі і „Росії“. Одна й друга
сторона поставили в боротьбі на
карту не тільки свою гідність, неза-
лежність, але й само своє існуван-
ня. Це саме було й навпаки, колиб
„Росія“ мішалась в внутрішні справи
Польщі. Тому то в ім'я добрих
взаємин і в ім'я просто майбутньої
польсько-російської ідилії є: чесно
виповнити рижський договір обома
сторонами, польською та росій-
ською. Цей договір повинна при-
знати вже тепер вся російська емі-
грація і таким чином заздалегідь
дати посередню підмогу будучому
більшовицькому російському у-
рядові в вининенні польсько-росій-
ського конфлікту. Іншими словами
Філософов стоїть на становищі Ст.
Грабського, щоби санкціонувати те-
перішню парцеляцію України між
Польщею й „Росією“ точніше поки-
що між Польщею і російською емі-
грацією, а там уже все уложиться
якнайкраще і обі сторони будуть

вдоволені, бо при розчленуванні У-
країни тимчасово зберегти велико-
державність і „Росії“ і Польщі.
Однак Філософов забуває про най-
важливіше, а саме, що в сподіваному
ним моменті перебриння влади від
більшовиків чи по більшовицьких сло-

во в справі України припаде не „Ро-
сії“ і не Польщі, а українському на-
родові, точніше українському уря-
дові, що матиме дещо проти трак-
тування українського питання як
російської і польської домашньої
справи.

Криваве свято.

1. травня у Львові, Бориславі, Ковлі, Варшаві, Лодзі, Кракові
Сосновці і Бендзіні. — Криваве жниво робітничого свята.

День 1. травня, день робітничого свята
пройшов по всій території сучасної Поль-
щі дуже бурхливо, потягаючи за собою
багато жертв у раневих і обитих. Всюди
йшла боротьба між пепесіями з одлого
боку і комуністами та комун. елементами з
другого. Всюди пепесієві мали підтримку
поліції крім своєї власної боївки або т. зв.
міліції. Комуністи й комунізауючі, сильно
проріджені у верхній передатриманих
арештами і недопущені до відвідування
1. травня, намагалися заволодіти трибу-
нами і виступити у походах. Проти того
активно виступали пепесієві при допомозі
зorganizованих боївок.

У Львові напередодні 1. травня пере-
ведено труси серед комуністів і комунізаую-
чих, сконфісковано транспаренти і пра-
пори та арештовано 56 виділених діячів.
Не вважаючи на ці превентивні заходи,
свято не пішло гладко. На площі Госе-
вського частина робітників (з профсоюзів)
захопила одну з трибун, на яку вивисав
комуністичного посла Сохаського, який
розпочав промову по українськи. Комуні-
стичні й комунізауючі робітники мали че-
рвої відзнаки з українсько-польсько-жи-
дівськими написами. В часі промови пос.
Сохаського пепесієвська боївка розпочала
наступ на трибуну. Розпочалась бійка, се-
ред якої поліція роззала віча та перене-
ла арешти серед комуністів, яких автами
відставлено до в'язниці. При тому потур-
бовано багато привагидних глядачів, між
іншим атовчено руку у хребетний стовп
машиністові Козичькому Іванові, непри-
часному до демонстрацій, що випадково
проходив туди і попав під удари розганя-
ючої толпи поліції. Після „очистки“ пло-
щі відбулося пепесієвське свято. Після
уформувалась похід. На ауд. Легіонів ділі
сель-роби намагалися приєднатися до пе-
песієвського походу, з чого знову повстала
бійка й нові арешти.

В Бориславі під імені дітих виступав
пос. К. Вальницький. Пепесієвська боївка
потурбувала своїх противників, перевер-
нула трибуну, при чому кілька сильних
стусанів одержав і пос. Вальницький. На
місці переведено арешти. Пос. Вальниць-
кого відведено зтом на поліційну станці-
ю, звідки після трьох годин його випу-
щено — з препросинами.

В Ковлі комуністи і комунізауючі з пра-
пором і транспарентами вирушили на стрі-
чу пепесієвцям. Поліція заступила їм до-
рогу, сконфіскувала транспаренти й ареш-
тувала 15 учасників комуністичного по-
ходу.

У Варшаві прийшло до кривавих подій.

На Театральному Майдані, де збиралась
пепесієвська боївка, пепесієвська боївка
створила сильний кордон і не пускала ко-
муністів. Розпочалась сутичка. Навір ко-
муністів розкидав пепесієвці. Емергівно за-
бралась пепесієвська міліція до „очищуван-
ня“ майдану. Повстала бійка між нею і ко-
муністами, роздалась революцерові астрі-
лі. Коли вняв приказ стріляти, присутні
робітники кинулись на землю. Це ще збіль-
шило паніку. Розпочалась безладна ітеча
на всі сторони. Від стрілів почала падати
ранені. Комуністи відступують на ауд. Вер-
бову і Сенаторську і там зустрічають но-
вий відділ пепесієвської боївки. Знову за-
горюється боротьба. Втретє приходить до
революцерової стрілянини на задок пе-
песієвського походу, де розвиває діяльність
пепесієвська міліція.

Висхід пел і-шотраннєвої зустрічі у Вар-
шаві був страшний у наслідках. Від стрі-
лів на Театральному Майдані впадо 4 у-
битих, 41 осіб важко ранених (більшість
бореться зі смертю) і околом 200 легше
ранених. Всі шпиталі переповнені. Пос. Вар-
шавський зявився у соїм похоронявельні. Ро-
здуміється, потурбованих в соїм. Арешто-
вано до 600 осіб. Так „святкувала“ Варша-
ва 1. травня.

В Лодзі прийшло до сутички між пепе-
сієвцями й комуністами на підкладі черво-
ного прапору на марістраті. А саме пепе-
сієві зависли на марістраті свій прапор.
Комуністи теж притвердили і свій. Прий-
шло до сутички. Комуністичний прапор
усунено. Поліція виступала активно, є по-
турбовані й арештовані.

В Кракові 1. травня пройшов іде ала-
спокійний, хоч і там арештовано кількох
комуністів

В Сосновці (Добровський аудельний ба-
сел) теж прийшло до кривавої зустрічі між
пепесієвцями і поліцією з одного боку та
комуністами з другого. Підчас сутички у-
пали стріли. Трьох поліцейів ранено. По-
ліція дала дві салва. Підчас усунування де-
монстрантів від в'язниці польща пробив
на смерть одного робітника, що супроти-
лась. Багато арештованих.

В Бендзіні заворушались політичні ала-
жі. Заворушення алавлено силою. Ко-
муністичного походу не допущено під
торму.

Ось короткий переказ 1. травня у важ-
ких осередках. Жниво робітничого свя-
та просто страшне: кілька обитих, десля-
ти важко і соїм легко ранених, тисячі по-
турбованих, соїм і тисячі арештованих.

Боротьба українців у Синевідську Вишнім за громадську землю.

Дарунок наказного комісара. — Похід на „лісову“. — „Сильність інтересів“ поль-
ського робітництва з українським працюючим народом. — Перерива бійка. —
Арешти й побиття. — Величезне ніче. — Стіхання — матерія!

Ще 21. березня 1925 р. правительствен-
ний комісар у Синевідську Вишнім пере-
проводив на звільненні своєї наказної „при-
писки ради“ ухвалу, що громада дарує їз
бічної ради“ ухвалу, що громада дарує їз
великого громадського наслідка „лі-
сову“ 25 моргів сільою осередком річчи-
сько-го.

толицькій парції. В Синевідську В. в по-
верх 3 тисячі українських (гр. кат.) і гру-
по 50 польських (гр. кат.) душ. Піль-
ного польського робітництва — 400 душ.
в трасі (гарту) — була до 400 душ.
На цих умовах-катів засновано осе-
редок.

